

Sygn. akt III KRS 8/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Halina Kuryło (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania T. S.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa [...] z dnia 4 listopada 2015 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w [...], ogłoszonym w Monitorze Polskim [...]

z udziałem Macieja H. R.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 kwietnia 2016 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą z dnia 4 listopada 2015 r. postanowiła przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w [...] kandydaturę M. R. – sędziego Sądu Rejonowego w [...] (pkt 1) i nie przedstawiać Prezydentowi

Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na tymże stanowisku kandydatur: A. J. – sędziego Sądu Rejonowego, T. K. – sędziego Sądu Rejonowego, T. S. – sędziego Sądu Rejonowego, P. T. – sędziego Sądu Rejonowego w [...](pkt 2).

Na dwa wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Okręgowym w [...], ogłoszone w Monitorze Polskim, zgłosiło się sześcioro powyżej wymienionych kandydatów oraz [...]. Krajowa Rada Sądownictwa, uchwałą z dnia 10 grudnia 2014 r., postanowiła przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie na dwa wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Okręgowym w [...] kandydatury A. S. oraz M. R.. Odwołanie od powyższej uchwały złożyli: [...], zaskarżając uchwałę w części dotyczącej przedstawienia z wnioskiem o powołanie kandydatury M. R. oraz nieprzedstawienia z takim wnioskiem ich kandydatur. Sąd Najwyższy, wyrokami z dnia 2 lipca 2015 r. wydanymi w sprawach o sygn. III KRS 23/15, III KRS 24/15, III KRS 25/15, III KRS 26/15 oraz III KRS 27/15, uchylił zaskarżoną uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa w części dotyczącej przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie na wolne stanowisko sędziowskie kandydatury M. R. oraz nieprzedstawienia z wnioskiem o powołanie kandydatur: [...] i sprawę w tym zakresie przekazał Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania. W ocenie Sądu Najwyższego, uzasadnienie zaskarżonej uchwały zostało sporządzone w sposób uniemożliwiający dokonanie kontroli postępowania nominacyjnego w zakresie dochowania przez Radę wymogu wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd Najwyższy stwierdził, że Rada rozpatrując ponownie sprawę powinna przedstawić w uzasadnieniu uchwały sytuację poszczególnych kandydatów w aspekcie zastosowanych kryteriów oceny oraz dochować adekwatną transparentność zastosowanych kryteriów. Od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 10 grudnia 2014 r. w części dotyczącej przedstawienia z wnioskiem o powołanie kandydatury A. S. nie zostało złożone odwołanie, w związku z tym uchwała w tym zakresie jest prawomocna. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 marca 2015 A. S. została powołana na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w [...]. W. K. oraz A. S. nie złożyli w terminie odwołania, a więc w

stosunku do tych kandydatów uchwała również jest prawomocna. W związku z powyższym do obsadzenia, w ramach niniejszej procedury nominacyjnej, pozostało jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w [...].

Na posiedzeniu w dniu 2 listopada 2015 r. Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa zarekomendował na powyższe wolne stanowisko sędziowskie kandydaturę M. R.

W odniesieniu do tego kandydata ustalono, że M. R. urodził się w 1974 r. W 1998 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie [...] z oceną bardzo dobrą. Aplikację sądową etatową odbył w latach 1998 - 2001 w okręgu Sądu Okręgowego w [...]. W 2001 r. złożył egzamin sędziowski z oceną dobrą. Z dniem 6 sierpnia 2001 r. Minister Sprawiedliwości mianował kandydata asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym w [...], gdzie orzekał w Wydziale Karnym. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 grudnia 2003 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...]. Od 19 grudnia 2003 r. do chwili obecnej orzeka w Wydziale Karnym tego Sądu. W okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 sierpnia 2008 r. pełnił funkcję Kierownika Sekcji [...]. Od 1 września 2008 r. do chwili obecnej jest Przewodniczącym Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w [...]. Ponadto z reguły powierzane jest mu zastępstwo Prezesa Sądu Rejonowego w przypadku jego nieobecności oraz pod nieobecność Wiceprezesa Sądu. Kandydat był wielokrotnie delegowany przez Prezesa Sądu Okręgowego i Prezesa Sądu Apelacyjnego do pełnienia obowiązków sędziego w Wydziale Karnym Sądu - Okręgowego w [...], gdzie brał udział w rozpoznawaniu spraw w drugiej instancji. M. R. podnosi swoje kwalifikacje, uczestnicząc w licznych szkoleniach zawodowych organizowanych przez Sąd Okręgowy w [...], Sąd Apelacyjny oraz Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury. Prowadził także zajęcia dydaktyczne w Wyższej Szkole [...] z zakresu prawa podatkowego oraz szkolenie z zakresu podstaw prawa dla bezrobotnych absolwentów, organizowane przez Agencję Rozwoju Regionalnego [...]. W 2010 r. ukończył z wynikiem bardzo dobrym podyplomowe studia z zakresu organizacji i zarządzania w wymiarze sprawiedliwości na Uniwersytecie [...]. Kandydat uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji, z której wynika, że w pełni zasługuje na powołanie na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w [...]. W ocenie sędziego wizytatora, kandydat

posiada odpowiedni dla sędziów sądu okręgowego poziom wiedzy prawniczej, doświadczenie związane ze stosowaniem w praktyce orzecniczej przepisów prawa karnego materialnego i procesowego oraz doświadczenie życiowe. Obowiązki służbowe wykonuje terminowo i sumiennie. Potrafi podejmować szybkie decyzje merytoryczne. Posiada także duże umiejętności organizacyjne, dlatego niejednokrotnie powierzano mu zastępowanie Prezesa i Wiceprezesa Sądu Rejonowego podczas ich nieobecności. Cechuje go wysoka kultura osobista oraz prawidłowy stosunek do współpracowników. Stale podnosi swoje kwalifikacje, uczestnicząc w szkoleniach zawodowych. W Sądzie Rejonowym w [...] kandydat orzekał w sprawach typowych dla tej wielkości miast i niezbyt zurbanizowanych terenów poza siedzibą sądu, to jest sprawach niezbyt trudnych pod względem prawnym. Jednakże i w tej kategorii spraw sędzia wizytator wyszczególnił kilka spraw o większym stopniu trudności, co znalazło odzwierciedlenie w sporządzonej ocenie kwalifikacji. W sprawach poddanych analizie kandydat wydał czternaście wyroków na pierwszej rozprawie głównej, co jest pożądane przez art. 366 § 2 k.p.k. W dwunastu spośród tych spraw orzeczenie zapadło w trybie dobrowolnego poddania się karze, co w ocenie sędziego wizytatora również jest godne podkreślenia. Sędzia M. R. w sposób dociekliwy i wnikliwy dążył do ustalenia prawdy materialnej w toku rozprawy, wykazując się dobrą znajomością procedury karnej oraz umiejętnym stosowaniem posiadanej wiedzy i doświadczenia zawodowego w codziennej pracy sędziego. Części dyspozytywne wyroków są starannie i dobrze redagowane, jednoznaczne i zrozumiałe, a ich treść nie budzi żadnych wątpliwości. Orzekając na delegacji w Sądzie Okręgowym w [...] kandydat rozpoznawał z reguły sprawy wielotomowe, w których apelacje wywodzone były co do całości wyroku. Treść uzasadnień wyroków w tej kategorii spraw jest zgodna z techniką sporządzania uzasadnień. Uzasadnienia orzeczeń sporządza terminowo. Kolegium Sądu Apelacyjnego na posiedzeniu w dniu 10 października 2014 r. zaopiniowało M. R. jako bardzo dobrego kandydata. Na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji [...] w dniu 13 października 2014 r. w odniesieniu do wymienionej kandydatury oddano 61 głosów „za”, przy 4 głosach „przeciw” i 11 głosach „wstrzymujących się”.

Natomiast co do odwołującego się T. S. ustalono, że urodził się on w 1972 r. W 1994 r. ukończył z oceną dobrą wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie [...]. Aplikację sądową etatową odbył w latach 1994-1996 w okręgu Sądu Wojewódzkiego w [...]. W 1996 r. złożył egzamin sędziowski z oceną bardzo dobrą. Z dniem 21 października 1996 r. Minister Sprawiedliwości mianował kandydata asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym w [...], gdzie początkowo orzekał w Wydziale Karnym, a od 1 października 1997 r. w Wydziale Rodzinnym i Nieletnich. Z dniem 15 maja 1998 r. został przeniesiony, na własną prośbę, przez Ministra Sprawiedliwości na stanowisko asesora sądowego w Sądzie Rejonowym w [...]. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 września 1998 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...], gdzie początkowo orzekał w Wydziale Cywilno-Karnym, a następnie od 1 stycznia 2001 r. w Wydziale Grodzkim, pełniąc funkcję Przewodniczącego tego Wydziału. Od 7 maja 2007 r. do chwili obecnej orzeka w Wydziale Karnym tego Sądu. W latach 2011-2013 pełnił kilkakrotnie obowiązki sędziego w Wydziale Karnym Sądu Okręgowego w [...], na podstawie delegacji Prezesa Sądu Okręgowego w [...] oraz Prezesa Sądu Apelacyjnego. Kandydat uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji, z której wynika, że posiada on niezbędne kwalifikacje, aby powołać go na stanowisko sędziego sądu okręgowego. Powierzone obowiązki służbowe wykonuje w sposób prawidłowy. Posiada duże doświadczenie orzecznicze, które zdobył rozpoznając sprawy o różnym ciężarze gatunkowym. Sędzia wizytator zwrócił jednak uwagę na pewne zastrzeżenia dotyczące sprawności postępowań sądowych prowadzonych przez kandydata, wynikające z nadmiernej troski o gwarancje i uprawnienia procesowe stron i innych osób uczestniczących w postępowaniu, przy mało rygorystycznym egzekwowaniu ich obowiązków. Pewnym mankamentem w pracy kandydata, niesprzysługującym właściwej realizacji zasady wynikającej z art. 2 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania karnego, było nadużywanie instytucji odraczania rozpraw, pomimo że to zarządzanie przerwy w rozprawie z woli ustawodawcy powinno być regułą. Ponadto odraczając rozprawę zazwyczaj nie określał, dlaczego zarządzenie przerwy nie byłoby w danym przypadku możliwe. Kandydat posiada dobrą znajomość przepisów prawa i umiejętność ich stosowania w praktyce. Sporządzane orzeczenia

od strony formalnej nie budzą zastrzeżeń. Uzasadnienia są raczej zwięzłe i rzeczowe oraz zazwyczaj spełniały warunki określone w procedurze karnej. W niektórych sprawach kandydat sporządził uzasadnienia orzeczeń w sposób uniemożliwiający dokonanie ich kontroli instancyjnej, co skutkowało uchyleniem orzeczeń przez sąd odwoławczy i przekazaniem spraw do ponownego rozpoznania. Sędzia wizytator zwrócił także uwagę, że w niektórych sprawach poddanych kontroli zastrzeżenia sądu odwoławczego budziła merytoryczna treść uzasadnień. Kolegium Sądu Apelacyjnego na posiedzeniu w dniu 10 października 2014 r. zaopiniowało kandydaturę T. S. jako „spełnia wymogi”. Na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji w dniu 13 października 2014 r. w odniesieniu do wymienionej kandydatury oddano 17 głosów „za”, przy 39 głosach „przeciw” i 20 głosach „wstrzymujących się”.

W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały przedstawiono też szczegółową charakterystykę kwalifikacji i przebiegu pracy pozostałych kandydatów. Podkreślono, że przy podejmowaniu decyzji o wyborze zwycięzcy konkursu Krajowa Rada Sądownictwa kierowała się ocenami kwalifikacyjnymi oraz doświadczeniem zawodowym kandydatów. Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniając zgromadzone w sprawie materiały; w szczególności biorąc pod uwagę przedstawione powyżej informacje dotyczące posiadanego przez kandydatów doświadczenia zawodowego oraz treść sporządzonych ocen kwalifikacyjnych stwierdziła, że kandydaci nieprzedstawiani z wnioskiem o powołanie na wolne stanowisko sędziowskie pomimo posiadanego doświadczenia zawodowego oraz pozytywnych lub bardzo dobrych ocen sporządzonych przez sędziów wizytatorów, legitymują się niższymi kwalifikacjami zawodowymi od kandydata przedstawianego z wnioskiem o powołanie. Przede wszystkim Rada stwierdziła, że kandydat przedstawiany z wnioskiem o powołanie posiada drugi w kolejności staż orzeczniczy. Dłuższy staż orzeczniczy posiada tylko T. S. (od października 1996 r.). Z oceny kwalifikacyjnej dotyczącej tego kandydata wynika jednak, że posiada on tylko niezbędne kwalifikacje do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego. Sędzia wizytator w sporządzonej ocenie zwrócił uwagę na nieprawidłowości dotyczące sprawności postępowań sądowych prowadzonych przez kandydata oraz nadużywanie instytucji odraczania rozpraw. W

niektórych sprawach kandydat sporządził uzasadnienia orzeczeń w sposób uniemożliwiający dokonanie kontroli instancyjnej, co skutkowało uchyleniem orzeczeń przez sąd odwoławczy i przekazaniem sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Zastrzeżenia sądu odwoławczego budziła także merytoryczna treść części uzasadnień sporządzonych przez kandydata. Pozostali kandydaci biorący udział w konkursach posiadają krótszy staż orzeczniczy, albowiem stanowisko asesora sądowego objęli odpowiednio: A.J. z dniem 14 czerwca 2004 r., T. K. z dniem 1 sierpnia 2002 r., natomiast P. T. z dniem 1 lipca 2006 r., K. W. nie była asesorem sądowym, zaś stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w [...] zajmuje od 18 grudnia 2003 r. Wcześniej kandydatka była asesorem prokuratorskim i prokuratorem Prokuratury Rejonowej w [...]. Doświadczenie zdobyte na tych stanowiskach nie miało jednak decydującego znaczenia w ramach niniejszej procedury nominacyjnej, albowiem każdy z kandydatów wykonuje od co najmniej kilku lat zawód sędziego i to doświadczenie w tym obszarze aktywności zawodowej Rada brała pod uwagę w pierwszej kolejności oceniając kwalifikacje zawodowe kandydatów. Ponadto z oceny kwalifikacyjnej dotyczącej K. W. wynika, między innymi, że w okresie objętym analizą osiągała przeciętne wyniki statystyczne, w pracy kandydatki występują nieprawidłowości dotyczące sprawności postępowania oraz w zakresie stosowania przepisów prawa materialnego i procesowego. Uchybienia dotyczyły głównie spraw rozpoznawanych w pierwszej instancji. Zdaniem sędziego wizytatora, niektóre uchybienia miały istotny charakter i powinny zostać wyeliminowane. Wysoko została natomiast oceniona praca kandydatki, jako sędziego w sprawach odwoławczych. W ocenie Rady, przedstawione okoliczności oraz charakter nieprawidłowości dostrzeżonych przez sędziego wizytatora stanowi jedną z okoliczności, które zadecydowały o tym, że kwalifikacje zawodowe kandydatki Rada oceniła niżej od kwalifikacji kandydata przedstawianego z wnioskiem o powołanie. Rada uwzględniła fakt, że P. T. uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji, z której wynika, że jest bardzo dobrym kandydatem na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego. Kandydat ten posiada jednak krótsze o prawie pięć lat doświadczenie orzecznicze od kandydata przedstawianego z wnioskiem o powołanie, który w ocenie sędziego wizytatora również w pełni zasługuje na powołanie na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego. Podkreślenia

wymaga, że dokonując porównania ocen kwalifikacyjnych kandydatów należy brać pod uwagę całą ich treść a nie tylko wnioski końcowe, ponieważ sposób formułowania wniosków przez poszczególnych wizytatorów różni się i wynika z odmiennych przyzwyczajęń stylistycznych. Krajowa Rada Sądownictwa brała pod uwagę uzyskane przez kandydatów oceny studiów i egzaminu zawodowego. Z uwagi na posiadane przez kandydatów wieloletniego doświadczenie zawodowe, nie był to czynnik różnicujący kandydatów w stopniu decydującym o wyniku konkursu. Krajową Radą Sądownictwa uwzględniała także poparcie środowiska sędziowskiego udzielone poszczególnym kandydatom. Kandydat przedstawiany z wnioskiem o powołanie, jako jedyny spośród osób biorących obecnie udział w konkursie, został uznany za bardzo dobrego kandydata przez Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...]. Uzyskał także najwyższe poparcie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apellacji [...]. O przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatury M. R. zdecydował całokształt rozpatrywanych łącznie okoliczności sprawy, w szczególności duże doświadczenie orzecznicze, pozytywna ocena kwalifikacyjna, z której wynika, że w pełni zasługuje on na nominację na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego, doświadczenie zdobyte w związku z pełnionymi funkcjami administracyjnymi w sądownictwie, doświadczenie dydaktyczne, a także bardzo dobra opinia Kolegium Sądu Apelacyjnego i najwyższe poparcie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apellacji [...]. Rada rozpatrując ponownie sprawę miała do obsadzenia tylko jedno wolne stanowisko sędziowskie i musiała dokonać wyboru najlepszego kandydata, co uczyniła kierując się – rozpatrywanymi łącznie – materiałami zgromadzonymi w sprawie oraz wskazaniem Sądu Najwyższego przedstawionymi w powyżej wymienionych wyrokach.

Powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 4 listopada 2015 r. na kandydaturę A. J. nie oddano głosów „za”, natomiast oddano 3 głosy „przeciw” i 15 głosów „wstrzymujących się”; na kandydaturę T. K. nie oddano głosów „za”, natomiast oddano 5 głosów „przeciw” i 13 „wstrzymujących się”; na kandydaturę M. R. oddano 18 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”; na kandydaturę T. S. nie oddano głosów „za”, natomiast oddano 5 głosów „przeciw” i 13 głosów „wstrzymujących się”; na kandydaturę P. T. nie oddano głosów „za”, natomiast oddano 2 głosy „przeciw” i 16

głosów „wstrzymujących się; na kandydaturę K. W. nie oddano głosów „za”, natomiast oddano 5 głosów „przeciw” i 13 głosów „wstrzymujących się. W konsekwencji tego jedynie kandydatura M. R. uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów.

Odwołanie od powyższej uchwały wniosł T. S. zaskarżając ją w zakresie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie M. R. na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego oraz w zakresie nieprzedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatury odwołującego się z wnioskiem o powołanie na to stanowisko. Uchwale zarzucono naruszenie: 1/ art. 60 Konstytucji RP i art. 3 ust. 1 pkt. 2 ustawy o KRS, przez ich niewłaściwe zastosowanie i tym samym pozbawienie prawa dostępu do stanowiska wyższego rzędu na jednakowych zasadach jak innych sędziów sądów powszechnych i nieprzedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie sędziego Sądu Rejonowego T. S. na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w [...] ogłoszone Monitorze Polskim [...]; 2/ art. 33 ust. 1 ustawy o KRS, przez brak wszechstronnego i rzetelnego rozważenia sprawy na podstawie posiadanej dokumentacji nominacyjnej oraz nie uzupełnienie owej dokumentacji z uwagi na upływ ważności i aktualności powyżej jednego roku ocen kwalifikacji wizytatorskich kontrkandydatów (w tym stanowiska Rady z dnia 7 września 2012 r. oraz z dnia 11 października 2013 r.), a nadto niewyjaśnienie przyczyn dalece rozbieżnych ocen i poparcia Kolegium Sądu Apelacyjnego w sytuacji braku przejrzystych przesłanek i zastrzeżeń wobec odwołującego się, którego cykl orzeczniczy jest nieustannie bardzo intensywny i dobrze oceniany; 3/ art. 35 ust. 1 i 2 pkt. 1 i 2 ustawy o KRS, przez opracowanie listy rekomendowanych kandydatów w nieprawidłowej kolejności wbrew wskazaniom podniesionym przez ustawodawcę, z uwzględnieniem obligatoryjnej przesłanki, jak ocena kwalifikacyjna i doświadczenie zawodowe oraz rekomendacje odwołującego się, które konsekwentnie nie były brane pod rozwagę, jak również niezasadne eksponowanie opinii Kolegium Sądu Apelacyjnego, które nie może dokonywać wyboru kandydatów przez skrajne i niezasadne ich oceny, które niewątpliwie mogą sugerować członkom Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji [...] preferowanie jednego kandydata, co skutkuje znaczącą różnicą głosów, które z kolei są podwaliną decyzji Krajowej

Rady Sądownictwa wbrew jej stanowisku (między innymi stanowisko Rady z dnia 20 czerwca 2013r.); 4/ art. 42 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 1 ustawy o KRS, przez doręczenie uzasadnienia o treści wewnętrznie sprzecznej i uniemożliwiającej skuteczną kontrolę przez Sąd Najwyższy oraz uniemożliwiającej realizację prawa do odwołania, ponieważ jego brzmienie nie wskazuje realizacji zaleceń Sądu Najwyższego i pogłębionej analizy kryteriów ustawowych oceny kandydata T. S., a jedynie ukazuje koncentrację wnioskowania na nie najistotniejszych okolicznościach, jak głosowania Kolegium i Zgromadzenia kandydata M. R. i niezasadnym uznaniu wprawdzie już tylko pozytywnej opinii wizytatorskiej, lecz nadal niezasadnie dominującej na tle kontrkandydata, a nadto zaakcentowaniu w treści uzasadnienia, jako istotnych, zdolności dydaktycznych kontrkandydata, podczas gdy dane zawodowe T. S. wskazują, iż rzetelnie zobrazowanie porównania obu uczestników procesu nominacyjnego, z zaznaczeniem, iż w tym zakresie SSR T. S. był patronem kontrkandydata i wielu innych oraz charakteryzuje się o pięć lat dłuższym stażem orzeczniczym zarówno w pierwszej, jak i drugiej instancji, posiadając jednocześnie rekomendacje pierwszego i ostatniego wizytatora, i zaakcentowane przez opiniującego znacznego zaangażowania orzeczniczego, powinno wskazywać na treść uchwały, która przedstawiałaby jego osobę z wnioskiem o powołanie na stanowisko Sędziego Sądu Okręgowego w [...]. Wskazując na powyższe odwołujący się wniośł o uzupełnienie postępowania nominacyjnego przez przeprowadzenie opinii uzupełniających z uwzględnieniem pracy i szkoleń za rok 2015, najlepiej przez jednego wizytatora, ponieważ różne osoby używają odmiennych zwrotów stylistycznych w podobnej sytuacji, które następnie mogą zostać różnie odebrane; ewentualnie wniośł o uchylenie zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa i przekazanie Radzie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedziach na odwołanie Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa wniośł o oddalenie odwołania w całości jako pozbawionego uzasadnionych podstaw, a M. R. wniośł o oddalenie odwołania lub o jego odrzucenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Inicjując rozważania w przedmiotowej sprawie warto przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714, dalej ustawa o KRS), uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Wynikające z tego przepisu prawo zaskarżenia uchwał Rady dotyczy zatem uchwał podejmowanych w sprawach należących do jej kompetencji, w tym w wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o KRS sprawach o rozpatrzenie i ocenę kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych. W myśl art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, poza przepisem art. 87¹ k.p.c., ustanawiającym przymus adwokacko – radcowski w występowaniu przed tymże Sądem. Odesłanie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej implikuje sposób wyznaczenia granic rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy zainicjowanej odwołaniem uczestnika postępowania. Stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje bowiem skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod rozagę tylko nieważność postępowania.

Odnosnie do granic zaskarżenia wypada stwierdzić, że odwołanie dotyczy punktu 1. uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 4 listopada 2015 r., zawierającego postanowienie o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatury M. R. z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w [...] oraz punktu 2. uchwały w zakresie nieprzedstawienia Prezydentowi RP kandydatury odwołującego się T. S. z tej treści wnioskiem. Są to jednocześnie granice rozpoznania sprawy przez Sąd Najwyższy. Z kolei podstawę odwołania wypełniają zarzuty naruszenia przepisów art. 60 Konstytucji RP w związku z art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o KRS oraz art. 33 ust. 1 i art. 35 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2, art. 42 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 1 ustawy o KRS.

Pozostaje zatem rozważyć zasadność tych zarzutów, nie tracąc z pola widzenia wyznaczonych przez ustawodawcę granic kognicji Sądu Najwyższego w sprawach z odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa dotyczących obsady stanowisk sędziowskich. Trzeba bowiem pamiętać, że ustanowienie trybu odwoławczego do Sądu Najwyższego od uchwał Rady sprawia, że przedmiot postępowania w kwestii oceny kandydata i przedstawienia wniosku o jego powołanie na stanowisko sędziego ma charakter sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji i jako taka powinna ona podlegać kontroli sądowej w zakresie właściwym tego rodzaju sprawom, tj. pod kątem legalności i przestrzegania stosownych procedur prawnych oraz poszanowania praw obywateli, w tym wynikających z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP zasad równego dostępu do służby publicznej, równego traktowania oraz demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Nie można jednak zapominać, iż w świetle art. 44 ust. 1 ustawy o KRS, kognicja Sądu Najwyższego do oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje wyłącznie badanie, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydatów na stanowisko sędziowskie ani decydowania o tym, który z nich powinien zostać przedstawiony Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu. Merytoryczna ingerencja Sądu Najwyższego w rozstrzygnięcia Krajowej Rady Sądownictwa w tej materii byłaby niedopuszczalna, wkraczałaby bowiem w sferę szczególnego władztwa Rady, wynikającego z samych norm konstytucyjnych. Art. 179 Konstytucji RP, kreując kompetencję Prezydenta RP do powoływania sędziów, występowanie z wnioskiem o owo powołanie sytuuje w gestii Krajowej Rady Sądownictwa. Tryb odwoławczy od uchwał Rady nie ogranicza tej kompetencji, pozwala jednak na sądową kontrolę sposobu korzystania przez Krajową Radę Sądownictwa z jej uprawnień w tym zakresie. W praktyce kontrola ta obejmuje w szczególności badanie, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu konkursowym jednolitych kryteriów oceny kandydatów oraz procedur postępowania związanych z tą oceną.

Wracając na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że niesłuszny jest zarzut skarżącego dotyczący naruszenia przez Radę w trakcie ponownego

rozpoznawania sprawy art. 33 ust. 1 ustawy o KRS. Powołany przepis zobowiązuje Krajową Radę Sądownictwa, aby przed podjęciem uchwały w indywidualnych sprawach należących do jej kompetencji, wszechstronnie rozważyła sprawę, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeśli zostały złożone. Naruszenie tego przepisu może zatem polegać na pominięciu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z owej dokumentacji lub wyjaśnień, albo dokonaniu ustaleń sprzecznych z tymże materiałem. Sposób rozważenia przez Radę sprawy powinien zaś znaleźć odzwierciedlenie w treści uzasadnienia podjętej uchwały, które ma umożliwić uczestnikom postępowania zapoznanie się z motywami, które legły u podstaw podjętej uchwały, a Sądowi Najwyższemu – jej instancyjną kontrolę. Z wyjaśnianiem owych motywów wiąże się zaś kwestia właściwego stosowania art. 42 ust. 1 ustawy o KRS. Przepis ten stanowi, że uchwały Rady w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia, nie określa natomiast wymaganej jego treści. Oczywiście jest, że pisemne motywy uchwały nie mogą być powtórzeniem całego zgromadzonego materiału sprawy. Trzeba więc kierować się w tym zakresie zdrowym rozsądkiem, mając w szczególności na uwadze funkcje i cele uzasadnienia. Wbrew zarzutom odwołującego się, uzasadnienie zaskarżonej uchwały pozwala na prześledzenie toku wyłaniania przez Radę zwycięzcy konkursu i poznanie argumentów, które zaważyły na dokonanym wyborze, a będących wynikiem szczegółowego rozważenia materiału sprawy.

Co do kryteriów wyboru kandydata na stanowisko sędziego wymienionych w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, godzi się podkreślić, że ów katalog adresowany jest w pierwszej kolejności do Zespołu członków Rady przy sporządzaniu listy rekomendowanych kandydatów, jednak to nie Zespół członków Rady a Krajowa Rada Sądownictwa wyłania zwycięzcę konkursu i przedstawia Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie na wolne stanowisko sędziowskie. Lista rekomendacyjna ma zaś ułatwić Radzie ów wybór, lecz nie jest dlań wiążąca. Stąd też podstawę odwołania od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa nie mogą wypełniać zarzuty dotyczące sposobu sporządzenia przez Zespół członków Rady listy rekomendacyjnej.

Sam zaś katalog kryteriów wyboru kandydata na stanowisko sędziowskie zawarty w art. 35 ustawy o KRS nie ma wyczerpującego charakteru i – poza wyeksponowaniem kwalifikacji kandydatów - nie hierarchizuje przymiotów, jakimi powinna odznaczać się osoba ubiegająca się o to stanowisko. Odnośnie do samych kwalifikacji kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie, o jakich mowa w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, trzeba pamiętać, że przepis nie precyzuje tego pojęcia. Z pewnością kwalifikacji nie można utożsamiać tylko z wymaganiami stawianymi kandydatom w przepisach ustaw regulujących ustrój sądów powszechnych czy sądów administracyjnych, gdyż te wyznaczają minimum standardów dla osoby ubiegającej się o stanowisko sędziego. Chodzi raczej o uwzględnienie w ocenie kandydatów - poza owym ustawowym minimum – dodatkowych elementów składających się na teoretyczne i praktyczne umiejętności potrzebne do wykonywania tego zawodu, jak wyniki ukończenia studiów i egzaminu sędziowskiego, uzyskane stopnie naukowe, ukończone studia podyplomowe i szkolenia, reprezentowana w toku wykonywania dotychczasowej pracy i analizowana przez sędziów wizytatorów oraz przełożonych wiedza prawnicza, itp. Aktualny pozostaje przy tym ukształtowany na podstawie przepisów dawnej ustawy o KRS z dnia 27 lipca 2001r. pogląd judykatury, w myśl którego w przypadku ubiegania się kilku osób o jedno stanowisko sędziowskie wskazane jest wyjaśnienie w uzasadnieniu uchwały sytuacji poszczególnych kandydatów w aspekcie zastosowanych przez Radę kryteriów oceny. Zakres rozważań dotyczących poszczególnych kandydatów może być zróżnicowany w zależności od potrzeb. Nie jest przy tym konieczne uszeregowanie kandydatów w oparciu o każde z przyjętych kryteriów oceny. Decyduje ocena całościowa, wynikająca z łącznego zastosowania tych przesłanek. Jeśli jednak wyboru dokonano pomiędzy uczestnikami postępowania o zbliżonych predyspozycjach do powołania na wolne stanowisko sędziowskie, należy wyjaśnić motyw, jakie zadecydowały o wyniku konkursu (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009r., III KRS 13/09, ZNSA 2011, nr 1, poz. 93; z dnia 14 stycznia 2010r., III KRS 24/09, LEX nr 737271 i z dnia 17 sierpnia 2010r., III KRS 10/10, LEX nr 678015).

W rozpoznawanej sprawie Krajowa Rada Sądownictwa dysponowała obszernym materiałem dowodowym dotyczącym wszystkich uczestników

postępowania biorących udział w konkursie na wolne stanowisko sędziego sądu Okręgowego. Chybiony jest przy tym zarzut odwołującego się odnośnie do nieaktualności tego materiału na skutek upływu ponad roku czasu od przedstawienia ocen kwalifikacyjnych kandydatów po raz pierwszy na posiedzeniu kolegium Sądu Apelacyjnego w [...]. Skarżący nawiązuje w tej materii do stanowisk Rady z dnia 7 września 2012 r. oraz z dnia 11 października 2013 r., w których stwierdzono, że oceny kwalifikacyjne kandydatów sporządzane na potrzeby danego postępowania nominacyjnego mogą być następnie wykorzystywane w innych postępowaniach nominacyjnych przez okres jednego roku, licząc od dnia, w którym zostały po raz pierwszy wykorzystane na posiedzeniu Kolegium Sądu. W niniejszej sprawie nie mamy jednak do czynienia z przypadkiem wykorzystania ocen kwalifikacyjnych kandydatów w innych procedurach konkursowych, ale z ponowną analizą tych ocen w tej samej procedurze dotyczącej obsady wolnego stanowiska sędziowskiego, dokonywaną po uchyleniu przez Sąd Najwyższy poprzedniej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa. Wspomniane oceny nie utraciły zatem waloru aktualności.

Wbrew twierdzeniom odwołującego się, zgromadzony materiał został wnikliwie rozważony przez Radę, czemu dała ona wyraz w obszernym uzasadnieniu zaskarżonej uchwały. Oczywiście jest, że do uzasadnienia tego nie można transponować całej dokumentacji dotyczącej każdego z uczestników postępowania. Szczegółowy opis kwalifikacji zawodowych i przebiegu pracy kandydatów oraz uzyskanych przez nich opinii, zawarty w motywach przedmiotowej uchwały, wskazuje jednak, że Rada miała na uwadze cały zebrany materiał dowodowy i na jego podstawie wyłoniła zwycięzcę konkursu, kierując się ustawowymi kryteriami wyboru wskazanymi w tymże uzasadnieniu. W sytuacji, gdy z punktu widzenia danego kryterium ocena uczestników postępowania była podobna, Rada wyjaśniła, jakie dodatkowe elementy zadecydowały o daniu prymatu wybranemu kandydatowi. Tak też się stało w przypadku akcentowanego przez skarżącego jego stażu orzeczniczego. Rada przyznała, że spośród uczestników postępowania skarżący legitymuje się najdłuższym okresem pracy orzeczniczej, jednak jego kwalifikacje zawodowe zostały ocenione niżej niż kontrkandydata, a wizytator w swojej opinii zwrócił uwagę na nieprawidłowości w

zakresie sprawności prowadzonych przez odwołującego się postępowań sądowych oraz sposobie sporządzania uzasadnień wyroków. Nie można zatem czynić Radzie zarzutu z powodu przedłożenia kryterium kwalifikacji zawodowych nad kryterium długości staży orzeczniczego. Nie można też zgodzić się z tezą skarżącego o kierowaniu się przez Radę przy wyłanianiu zwycięzcy konkursu wyłącznie przesłanką poparcia środowiska sędziowskiego. W uzasadnieniu uchwały podkreślono bowiem, że decydujące znaczenie dla końcowego wyniku postępowania zakończonego zaskarżoną uchwałą miały oceny kwalifikacyjne oraz doświadczenie zawodowe jego uczestników. Treść uzasadnienia uchwały, zawierająca analizę poszczególnych kandydatur z punktu widzenia tychże czynników, potwierdza zaś prawdziwość deklaracji Rady co do zastosowania tych właśnie kryteriów wyboru. Słusznie jednak nie zbagatelizowano opinii samorządu sędziowskiego. Jednym z ustawowych elementów oceny kandydatów na stanowisko sędziego jest bowiem poparcie organów samorządu sędziowskiego, skoro procedura konkursowa jest wieloetapowa i toczy się z udziałem tych organów. Mimo, że wyniki głosowania na kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu nie wiążą Krajowej Rady Sądownictwa w ocenie kandydata, to jednak są one istotne z punktu widzenia art. 35 ust. 2 ustawy o KRS i dlatego Rada powinna umotywować swój wybór, gdyby dotyczył on osoby, która uzyskała mniejsze od kontrkandydatów poparcie środowiska zawodowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010r., III KRS 24/09, LEX nr 737271).

Uzasadnienie odwołania od zaskarżonej uchwały w dużej mierze sprowadza się do polemiki z samą oceną kwalifikacyjną odwołującego się oraz jego kontrkandydata. Tymczasem – jak wskazano wyżej – rolą Sądu Najwyższego rozpoznającego odwołania od tej treści uchwał Rady jest badanie, czy uchwały nie pozostają w sprzeczności z prawem. Sąd Najwyższy nie ma natomiast kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydatów na stanowisko sędziowskie ani decydowania o tym, który z nich powinien zostać przedstawiony Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu. Tym bardziej kompetencji takich nie mają sami uczestnicy postępowania konkursowego.

Konkludując: zaprezentowana w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały ocena kandydatur na wolne stanowisko sędziego w Sądzie Okręgowym w [...] jest wynikiem wszechstronnego rozważenia przez Krajową Radę Sądownictwa wszystkich aspektów sprawy oraz zastosowania jednakowych dla uczestników postępowania i zarazem dozwolonych przepisami prawa kryteriów wyboru. Nie można więc przypisać jej cech dowolności. Czyni to bezzasadnym zarzut odwołującego się dotyczący naruszenia w niniejszej procedurze konkursowej zarówno przepisów ustawy o KRS, jak i art. 60 Konstytucji RP i wyklucza dalszą ingerencję Sądu Najwyższego w dokonany przez Radę wybór zwycięzcy konkursu.

Wobec bezzasadności podstaw i zarzutów odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, Sąd Najwyższy orzekł o jego oddaleniu z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS.

kc